

Erhvervsstrategi

Ambitiøs grøn udvikling

Indhold

Forord	5
Vision for erhvervsstrategien	6
Mål for erhvervsstrategien	8
Erhvervsvenlighed i top	10
Lokal erhvervsservice	12
Gode rammevilkår og mere dialog	14
Mere samarbejde og flere partnerskaber	18
Grøn erhvervsudvikling	20
Grønne erhvervsområder	22
Frontløber for grøn energi	24
Rekruttering og oplevelser	26
Kvalificeret arbejdskraft og styrket bosætning	28
Samarbejde med uddannelser og erhverv	30
Oplevelser og events	32
Tal og tendenser for det lokale erhvervsliv	36
Hvis du vil vide mere	46

Erhvervsstrategiens hovedelementer

Ambitiøs grøn udvikling

Erhvervsvenlighed
i top

Grøn
Erhvervsudvikling

Rekruttering
og oplevelser

Forord

Med denne erhvervsstrategi sætter vi retning for, hvorledes vi i Aabenraa Kommune kan understøtte virksomheders vækst og udvikling. Vores ambition er, at vi vil være en attraktiv samarbejdspart for virksomheder og investorer, der ønsker at være en del af et dynamisk grænseområde i Syddanmark.

Erhvervsstrategien bygger på vores styrker, vores potentialer for udvikling, og den tager livtag med vores udfordringer. Den er udarbejdet sammen med og for virksomhederne i Aabenraa Kommune, og det er lige fra den lokale butik drivende og håndværkeren til landbrugs- og transportvirksomhederne samt områdets større produktionsvirksomheder, banker og lignende.

Aabenraa Kommune er begunstiget af sin placering som porten mellem Norden og Europa. Det giver internationalt udsyn og muligheder for samarbejder over landegrænser. Vores infrastruktur omfatter gode tilslutningsmuligheder i form af let adgang til grøn strøm, fuld dækning af højhastighedsinternet, dybvandshavn, jernbaneforbindelser direkte til Hamborg og motorvejsopkobling via Europavej E45, der giver virksomheder i kommunen direkte adgang

til resten af verden. Virksomhederne er danmarksmestre i eksport, og arbejdsstyrken er både lokal og international.

Den grønne omstilling ser vi som en mulighedsdagsorden. Vi har enestående forudsætninger i form af vores placering, infrastruktur og ressourcer. Sammen med erhvervslivet har Aabenraa Kommune unikke muligheder for at være i front med den grønne omstilling og samtidig skabe vækst og udvikling i erhvervslivet. Vi ser nemlig den grønne omstilling som løftestang for vores erhvervsudvikling.

Erhvervslivet i Aabenraa Kommune oplever udfordringer med rekruttering og udvikling af arbejdskraften. Samtidig ønsker erhvervslivet, at rammevilkårene styrkes inden for sagsbehandling og dialog. Vi ser dialog og partnerskaber som nøglen til at skabe gode rammevilkår for erhvervslivet, og derfor er dialog en vigtig markør i vores erhvervsindsats i de kommende år.

Vi vil gerne takke alle de virksomheder og samarbejdspartnere, som har bidraget i udviklingen af erhvervsstrategien.

Jan Riber Jakobsen
borgmester

Vision for erhvervsstrategien

'Ambitiøs grøn udvikling' er overskriften på Aabenraa Kommunes erhvervsstrategi, der tager afsæt i byrådets *Det gode liv: Udviklingsstrategi 2035*. Erhvervsstrategien sætter en fælles retning for, hvordan vi som kommune skaber gode rammevilkår for nuværende og kommende virksomheder i Aabenraa Kommune.

Med visionen om ambitiøs grøn udvikling bidrager erhvervsstrategien ligeledes til udmøntningen af Strategi for bæredygtig udvikling og Klimaplanen. Vi sætter handling bag visionen og har formuleret fire ambitioner for, hvordan vi vil skabe gode rammer for den positive erhvervsudvikling i Aabenraa Kommune.

►► **Vi vil være drivkraft for bæredygtig, grøn udvikling**

Vi bidrager til den nationale ambition om at reducere drivhusgasudledningen, og her er erhvervslivet en central samarbejdspartner. Bæredygtig udvikling skaber vi sammen med virksomheder og investorer, og det gælder både den miljømæssige, den sociale og den økonomiske dimension.

►► **Vi vil være en attraktiv kommune at drive virksomhed og bosætte sig i**

Vi prioriterer lokal erhvervsudvikling, og det skal være attraktivt at drive virksomhed i kommunen. Sammen med virksomheder og lokalområder vil vi arbejde for, at medarbejdere bliver boende, og at flere flytter hertil.

►► **Vi vil udvikle vores erhvervsbetjening og erhvervsservice**

Vi tager ansvar for at udvikle kommunens erhvervsbetjening og den generelle erhvervsservice i en retning, der styrker de lokale virksomheders muligheder. Udvikling sker sammen med de lokale virksomheder.

►► **Vi vil den gode dialog, samarbejde og partnerskaber med virksomheder**

Vi inviterer virksomheder ind til dialog, mere samarbejde og flere forpligtende partnerskaber. Sammen sætter vi retningen og kommunikerer strategisk om alt det, vi gør i fælleskab.

Mål for erhvervsstrategien

Den positive erhvervsudvikling er fundamentet for vækst og velfærd i Aabenraa Kommune over de kommende år. Erhvervsstrategien har fire måltal, som vi evaluerer erhvervsindsatsen med. Der følges årligt op på måltal og indsatser, og det sker i forbindelse med vores erhvervstræf i efteråret. I samarbejde med det lokale erhvervsliv vurderes det, hvorvidt der er behov for justeringer af den fremadrettede strategi.

Flere borgere

Mål 1:
60.000 borgere i 2026

Vores mål er, at kommunens befolkning vokser fra 59.000 i 2022 til 60.000 i 2026.

Erhvervslivet er udfordret på adgangen til kvalificeret arbejdskraft. Derfor prioriterer vi indsatser, der skal øge antallet af borgere i den arbejdsdygtige alder. Vi vil både arbejde for, at flere borgere vælger at blive bosiddende i Aabenraa Kommune, og at flere nye borgere flytter hertil.

Øget bosætning i kommunen giver virksomhederne et større grundlag at rekruttere kvalificeret arbejdskraft fra, og på denne måde bidrager vi til løsningen på én af de største udfordringer for vores lokale erhvervsliv.

Mere grøn omstilling

Mål 2:
Top 20 i den grønne omstilling

Vores mål er, at Aabenraa Kommune senest i 2026 er blandt de 20 bedste kommuner i landet til at fremme den grønne omstilling. Måltallet vurderes ud fra analyser fra interesseorganisationer mfl.

Det lokale erhvervsliv har udtrykt ønske om, at kommunen indtager en ledende rolle i at fremme den grønne omstilling. Derfor prioriterer vi indsatser, der bidrager til, at virksomheder kan drives mere bæredygtigt eksempelvis igennem samarbejder, vejledning eller i prioriteringen af klimavenlig energiforsyning.

Styrke dialog og samarbejde

Mål 3:
Top 20 til dialog og samarbejde

Vores mål er, at Aabenraa Kommune senest i 2026 er blandt de 20 bedste kommuner i landet til dialog og samarbejder med virksomheder og erhvervsaktører. Måltallet vurderes ud fra analyser fra interesseorganisationer mfl.

Den gode dialog er fundamentet for et godt samarbejde mellem kommunen og det lokale erhvervsliv. Derfor igangsættes en række initiativer, der skal forbedre information og dialogen, og der etableres samarbejder og partnerskaber mellem erhvervslivet og kommunen.

Større tilfredshed med byggesagsbehandlingen

Mål 4:
Top 20 i tilfredshed med byggesagsbehandling

Vores mål er, at Aabenraa Kommune senest i 2026 er blandt de 20 bedste kommuner i landet til byggesagsbehandling. Aabenraa Kommune igangsætter initiativer, der bidrager til, at byggesagsbehandlingen opleves som kompetent og effektiv.

Måltallet vurderes ud fra analyser fra interesseorganisationer mfl. Byggesagsbehandlingen er et fokusområde i erhvervsstrategien. Det lokale erhvervsliv inddrages aktivt i processen, og der igangsættes en række handlinger.

A photograph of two men standing next to a truck loaded with lumber. The man on the left is bald with a beard, wearing a dark blue jacket and a high-visibility yellow vest. The man on the right has short brown hair and is wearing a high-visibility yellow and black jacket and blue jeans. They are both smiling and looking at each other. The truck is loaded with stacks of light-colored wooden planks, secured with blue straps. The background shows a large industrial building with an orange roof.

Erhvervsvenlighed i top

Erhvervsvenlighed i top

Lokal erhvervsservice

Aabenraa Kommune har et aktivt og robust erhvervsliv med mange små og mellemstore virksomheder.

Mange virksomheder er dygtige til at udvikle deres forretning via egne kompetencer og netværk. Andre gange er der brug for en sparringspartner, man kan forretningsudvikle med, og som kan hjælpe med at finde de mange muligheder, der er i det offentlige erhvervsfremmesystem.

I Aabenraa Kommune har vi valgt at tilbyde erhvervsservice og forretningsudvikling til alle virksomheder med adresse i kommunen. Det gælder etablerede virksomheder, der søger sparring på deres udfordringer, og iværksættere, der ønsker hjælp til at komme i gang. Aabenraa Kommune har valgt at den

Gode rammevilkår og mere dialog

lokale erhvervsservice udføres af Business Aabenraa med afsæt i resultatkontrakt.

Vi arbejder med og ud fra en række rammevilkår, som påvirker virksomhederne. Det kan være i forbindelse med en byggesag eller miljø sag, hvor lovkrav, opgavens kompleksitet og omfang spiller en væsentlig rolle for, hvor hurtigt og smidigt en sag kan behandles.

Flere virksomheder giver udtryk for, at vi som kommune kan blive bedre til dialog og information, og at vi meget gerne må prale lidt mere af de mange tiltag, der lykkes for os og virksomhederne i kommunen. Det taler for, at vi i fællesskab identificerer og kommunikerer flere gode historier, og at vi sammen brander os som et attraktivt sted at drive virksomhed, bo, leve, vokse op og uddanne sig.

Mere samarbejde og flere partnerskaber

Lokal erhvervsservice

Business Aabenraa er Aabenraa Kommunes erhvervsservice, når virksomheder søger generel og lokal vejledning og forretningsudvikling. Forretningsudviklingen tager afsæt i den enkelte virksomheds behov, og det er derfor tilpassede forløb og med fortrolighed hele vejen.

Ud over den individuelle forretningsudvikling ser vi også en tendens til, at der er gennemgående tematikker, som går på tværs af brancher. Det gælder blandt andet den grønne omstilling og tiltrækning af arbejdskraft. Her tilbyder Business Aabenraa fælles arrangementer. Både den individuelle vejledning og de fælles arrangementer er gratis for virksomheder, der er hjemmehørende i kommunen. Det er gratis, fordi vi har prioriteret en øget erhvervsservice til virksomheder og iværksættere.

Udover Business Aabenraa yder Aabenraa Kommune tilskud til en række andre aktører, som virksomheder gratis kan benytte:

- Erhvervshus Sydjylland varetager den specialiserede erhvervsservice.
- Kontoret for Region Sønderjylland-Schleswig tilbyder vejledning til grænsependlere.
- Det syddanske EU-Kontor bistår virksomheder i europæiske projektsamarbejder.
- UdviklingsRåd Sønderjylland er et samarbejde mellem private og offentlige aktører, hvor parterne i fællesskab arbejder for en dynamisk erhvervsudvikling i Sønderjylland.
- Destination Sønderjylland markedsfører området over for turister.

Indsatser

- Aabenraa Kommune prioriterer, at alle virksomheder kan få gratis, lokal erhvervsservice. Derfor indgår vi resultatkontrakt med Business Aabenraa.
- Business Aabenraa er virksomhedernes indgang, når det handler om vejledning og forretningsudvikling. De tilbyder gratis, fortrolig og uvildig forretningsudvikling til alle virksomheder og iværksættere i Aabenraa Kommune på dansk, tysk og engelsk.
- Aabenraa Kommune vil i resultatkontrakten med Business Aabenraa for de kommende år prioritere øget erhvervsservice inden for 'grøn erhvervsudvikling'. Det betyder, at der kommer flere arrangementer med fokus på bæredygtig forretningsudvikling skræddersyet til lokale iværksættere og virksomheder.
- Sammen med Business Aabenraa øger vi informationsniveauet omkring den lokale erhvervsservice og den kommunale erhvervsbetjening.
- Aabenraa Kommune prioriterer, at alle virksomheder kan få gratis specialiseret erhvervsservice. En række eksterne partnere med forskellige kompetencer løfter opgaven, herunder Erhvervshus Sydjylland, Region Sønderjylland-Schleswig i Padborg og Det syddanske EU-kontor i Bruxelles.

Gode rammevilkår og mere dialog

Når det går godt for virksomhederne, bliver der ofte brug for at udvide. Når virksomheder ønsker at udvide, købe jord, bygge nyt eller flytte til andet lejemål, kommer de i kontakt med Aabenraa Kommune. Det gælder også for investorer, der ønsker at etablere sig i kommunen.

En velfungerende erhvervsbetjening har stor betydning for virksomhedernes konkurrenceevne. Vi har de sidste år oplevet, at antallet af byggesager er steget, og det samme er behandlingstiderne. Kommunens

sagsbehandling er underlagt en række vilkår, som vi arbejder ud fra, når der skal træffes en afgørelse. Men det skal være let og attraktivt at drive virksomhed, og Aabenraa Kommune arbejder målrettet med at levere en effektiv sagsbehandling og personlig erhvervsbetjening.

Erhvervet peger også på, at Aabenraa Kommune skal prale mere. Den opgave kan vi bedst løfte i fællesskab og ved sammen at kommunikere alle de gode historier, som skabes af og med virksomhederne.

Indsatser

- Vores dør er åben, og vi mødes gerne med virksomheder og investorer.
- Virksomheder og investorer, der ønsker at udvide og bygge om, købe jord eller etablere sig, får en målrettet vejledning fra start. Landbrug og fødevarereproduktion får én indgang til den kommunale forvaltning. Dialogen kan foregå på dansk, tysk eller engelsk.
- Vi vil optimere byggesagsbehandlingen med fokus på dialogmøder med bygherre og rådgivere for at drøfte mulighederne, inden byggeansøgningen sendes. Der etableres fast-track for byggeansøgninger, hvor ansøgningsmaterialet er fyldestgørende.
- Vi inviterer alle virksomheder i kommunen til 1-2 årlige erhvervstræf for og sammen med erhvervslivet. Fokus er information og dialog om aktuelle, lokale erhvervstemaer.
- Med afsæt i vores erfaringer udvider vi med flere brancherettede og temaspecifikke erhvervspaneler, hvor vi drøfter konkrete indsatser. I erhvervspanelerne drøfter vi sammen aktuelle temaer og aftaler konkrete handlinger.
- Vi øger informationsniveauet, og vi gør det systematisk og koordineret. Virksomheder kommer bl.a. til at opleve, at vi bliver mere aktive på LinkedIn og andre medier, og det er her, man kan holde sig orienteret om kommunens erhvervsbetjening og aktiviteter målrettet erhvervslivet.
- Vi arbejder målrettet med at styrke rammevilkårene for erhvervslivet, og det sker blandt andet igennem vores aftale med UdviklingsRåd Sønderjylland.

Erhvervstræf og erhvervspaneler

Erhvervsstrategien er udviklet sammen med og for de lokale virksomheder, og fremadrettet styrkes kontakten blandt andet igennem årlige erhvervstræf og løbende dialog i erhvervspaneler.

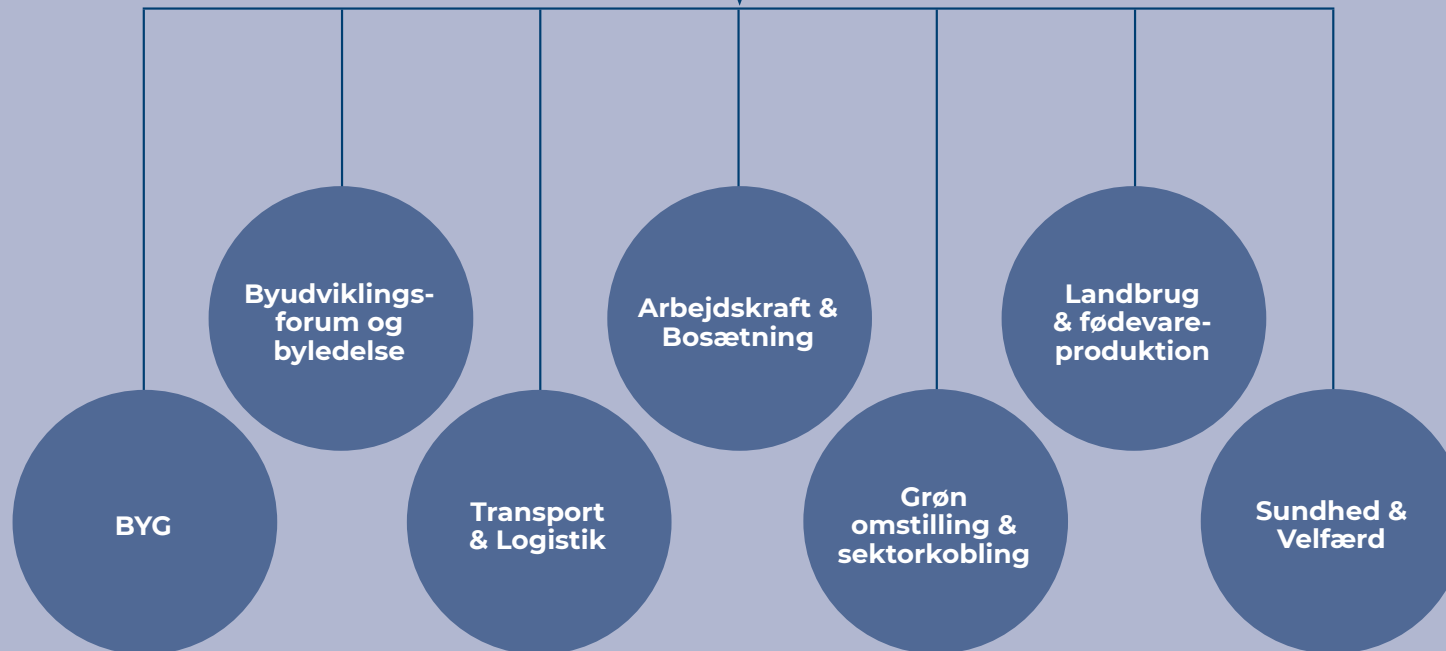
Erhvervstræffene afholdes 1-2 gange om året med Aabenraa Kommune som arrangør, og alle lokale erhvervsdrivende er inviteret til at deltage. Formålet med erhvervstræffene er både at informere og involvere det lokale erhvervsliv i arbejdet med kommende erhvervstiltag. Ligeledes får erhvervspanelerne mulighed for at give indspark i debatten til både politikere og andre lokale erhvervsdrivende.

Erhvervsstrategien introducerer syv erhvervspaneler, der skal fungere som tema- og branchespecifikke følgegrupper. Nogle erhvervspaneler eksisterer allerede, og nogle erhvervspaneler er nye. Disse erhvervspaneler er et vigtigt bindeled mellem kommunen og det lokale erhvervsliv, når erhvervsstrategiens visioner skal omsættes til konkret handling.

Med erhvervstræf og erhvervspaneler prioriterer vi en god og gensidig kommunikation.

**Erhvervstræf
1-2 gange årligt**

**Erhvervspaneler
2-4 årlige møder**

Mere samarbejde og flere partnerskaber

Aabenraa Kommune inviterer erhvervslivet til mere samarbejde. Vi er overbeviste om, at den offentlige og private sektor er hinandens forudsætninger. Når vi taler om samarbejde, fokuserer vi både på små samarbejder om konkrete opgaver og på de større, forpligtende partnerskaber.

Vi indgår gerne i flere partnerskaber med erhvervslivets aktører. Vi har allerede gode erfaringer med partnerskaber, og vi vil gerne etablere flere strategiske partnerskaber med de lokale virksomheder. I de tilfælde, hvor EU-støtte er aktuelt og relevant, inddrager vi Det Syddanske EU-kontor med hjælp, vejledning og sparring.

I plejesektoren har vi eksempelvis gode erfaringer med at tilbyde os som testområde for et produkt. Aabenraa Kommune har i en årrække samarbejdet om udvikling af en intelligent ble. Det har medført flere frie hænder til pleje og styrket livskvaliteten for borgere med inkontinens. De erfaringer med partnerskab

vil vi bruge i udrulningen af nye løsninger inden for sundhed og velfærdsteknologi.

Fødevarerproduktion i landbruget spiller en væsentlig rolle i Aabenraa Kommune, og med Landbrugsaftalen fra 2021 følger et stort potentiale for at videreudvikle landbruget og fødevarerproduktionen i en bæredygtig retning. Vi vil derfor styrke partnerskabet med landbruget om den grønne omstilling og bæredygtig produktion.

GateDenmark samler transportbranchen. Initiativet sikrer en fælles brandingindsats og er et stærkt fundament for tiltrækning af potentielle virksomheder til området. I GateDenmark er der etableret et samarbejde mellem Padborg Transportcenter, Aabenraa Havn, Business Aabenraa og Aabenraa Kommune. Sammen arbejder vi med tiltrækning af nye virksomheder og tilrettelæggelse af professionelle salgsforløb.

Indsatser

- Vi inviterer virksomheder ind i partnerskaber inden for sundhed og velfærdsteknologi for sammen at finde løsninger på samfundsmæssige problemstillinger.
- Vi etablerer et grønt partnerskab med landbrugsorganisationer samt landbrugs- og fødevarevirksomheder for at realisere klimaambitionerne i Landbrugsaftalen (Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 2021).
- Vi udvikler partnerskabet 'Invest in GateDenmark' med Padborg Transportcenter og Aabenraa Havn. Indsatsen skal tiltrække og øge investeringerne i området.
- Vi etablerer et grønt partnerskab med transportbranchen for at skabe bedre rammer for en grøn erhvervsudvikling i transportbranchen både for den lette og tunge transport.
- Vi etablerer et partnerskab inden for arbejdskraft og bosætning. Det skal bidrage til, at beskæftigelsesplanen kan realiseres, samt at vi kan føre en aktiv beskæftigelsespolitik og bosætningsindsats.

An aerial night photograph of a large industrial facility, likely a biogas or bioethanol plant. The facility is illuminated by warm yellow lights, contrasting with the dark blue twilight sky. It features several large, cylindrical green storage tanks with conical roofs, a tall, slender white chimney, and several large industrial buildings with dark roofs. In the foreground, there are parking lots with various vehicles and trucks. The background shows a dark landscape with distant city lights.

Grøn erhvervsudvikling

Grøn erhvervsudvikling

Grønne erhvervsområder

Udviklingen over de senere år har vist, at Aabenraa Kommunes erhvervsliv er modstandsdygtigt og forandringsparat. Virksomhederne er dygtige til at skabe deres egne mulighedsdagsordener i situationer, hvor forretningsmodeller har ændret sig på grund af ydre omstændigheder.

Ambitionen om den grønne erhvervsudvikling baserer sig på, at en grøn og bæredygtig udvikling i erhvervslivet er en forudsætning for at følge med tidens tendenser og forbrugernes

Frontløber for grøn energi

fremtidige efterspørgsel på varer og tjenester. Grøn erhvervsudvikling har flere bundlinjer, og det skal give overskud og merværdig for såvel virksomhed som samfund. Det kræver, at vi sammen er forandringsparate.

Flere virksomheder giver udtryk for, at vi som kommune kan markere os stærkere i forbindelse med at fremme den grønne omstilling for erhvervslivet - og det er netop det, vi gør i realiseringen af denne erhvervsstrategi.

Grønne erhvervsområder

Aabenraa Kommune er Danmarks 9. største kommune målt på antallet af kvadratkilometer.

Det giver gode muligheder for virksomheder der skal udvide og har brug for mere plads. For at sikre virksomhederne optimale rammer har Aabenraa Kommune udlagt dele af erhvervsjorden i udvalgte erhvervsområder til virksomheder med særlige behov. Områderne udvikles løbende for at tilgodese virksomhedernes behov for plads.

Den stærkt stigende produktion af grøn energi fra sol og biogas gør Aabenraa Kommune til et oplagt sted at placere videns- og produktionsvirksomheder, der udvikler nye grønne teknologier til disse sektorer. Vi har et særligt fokus på at prioritere produktionsvirksomheder, der kan understøtte den

grønne udvikling, således at den grønne omstilling tænkes ind i hele værdikæden.

I de kommende år udarbejder Aabenraa Kommune en ny kommuneplan. Den kommer til at indeholde rammevilkår, der blandt andet udmønter klimaplanens ambitioner og sikrer realiseringen af grønne erhvervsområder. Kommuneplanen er byrådets overordnede plan, der sætter de fysiske rammer for, hvordan kommunen skal udvikle sig de kommende 12 år. Planen beskriver blandt andet mulighederne for byudvikling, beskyttelse af miljø og natur, samt hvor og hvordan detailhandlen kan udfolde sig.

Indsatser

- Vi bidrager til hele Danmarks reduktion af fossile brændstoffer ved at skabe rammerne for etableringen af VE-anlæg og energiparker i samspil med investorer, erhvervsliv og lokalsamfund.
- Vi udvikler vores erhvervsområder, så virksomheder kan udvide og etablere sig. Det gælder langs E45, i Kliplev, Padborg, Brunde, Egelund, Ensted Havn og Lundsbjerg.
- Vi prioriterer grøn udvikling, og i lokalplanlægningen for nye erhvervsarealer tilgodeser vi virksomheder, der rummer arbejdspladser inden for produktion af grønne løsninger - herunder også produktionsvirksomheder, der er en del af værdikæden i den grønne omstilling.
- Padborg prioriteres fortsat til transport, logistik og servicevirksomheder inden for tung transport. Vi udvikler erhvervsområdet Padborg Vest som et fyrtårnsprojekt for fremtidens bæredygtige løsninger i transportbranchen.
- Aabenraa Havn er en vigtig aktør, og bidrager aktivt i udmøntningen af visionen om etablering af recycling island ved Ensted. Søtransport af gods og varer har store potentialer i forhold til bæredygtig transport i en global økonomi. Derfor er Aabenraa Havn et vigtigt transportknudepunkt og strategisk prioriteret erhvervsområde.

Frontløber for grøn energi

Danmark har en ambition om at blive uafhængig af fossile brændsler som kul, olie og gas, hvilket forudsætter en øget produktion af grøn energi.

Her spiller Aabenraa Kommune en væsentlig rolle: Vi tror på, at den grønne omstilling og energiproduktion skaber bedre konkurrenceforhold for etablerede virksomheder, tiltrækker nye virksomheder og skaber nye arbejdspladser i kommunen. Vi vil derfor være en aktiv og ambitiøs medspiller i løsningen af klimaudfordringen, og det gør vi blandt andet ved at udlægge arealer til bæredygtige energianlæg af international betydning.

Vi vil udnytte mulighederne for produktion af grøn energi fra biogasanlæg, vindmøller, solceller og overskudsvarme fra virksomheder. Vores infrastruktur med gode tilslutningsmuligheder til højspændingsnettet, et veludbygget fjernvarmenet i

udvikling, naturgasledninger, Ensted Havn, Padborg Transportcenter og motorvejsnettet giver os gode muligheder for afsætning og for omsætning af grøn energi. Vi vil derfor gå forrest, når det handler om produktion af grøn energi – inklusiv fremtidens bæredygtige brændstoffer til land- og søtransport og landbruget.

Gennem målrettet erhvervsfremme og samarbejde med erhvervsliv og investorer vil Aabenraa Kommune styrke indsatsen for at tiltrække virksomheder, som kan sætte fart på den bæredygtige omstilling og uafhængigheden af fossile brændsler i Danmark og internationalt.

Indsatser

- Vi bidrager til og bakker op om etableringen af energifællesskaber i samarbejde med investorer, erhvervsliv og lokalsamfund, således at den størst mulige del af kommunens borgere sikres bæredygtig energi- og varmeforsyning.
- Vi skaber bæredygtige sektorkoblingsprojekter med udnyttelse af overskudsvarme og andre ressourcer. Dette gøres i partnerskaber med eksempelvis fjernvarmeverkerne, datacentre og lokale virksomheder.
- I lokalplanlægningen skaber vi rammerne for etablering af Power-to-X-anlæg og andre større anlæg i samarbejde med investorer, erhvervsliv og lokalsamfund.
- I lokalplanlægningen skaber vi rammerne for etableringen af infrastruktur for fossilfri drivmidler til transportsektoren – både for let og tung transport.

A large crowd of people is gathered in front of a modern building with large windows and colorful abstract art. The building has a dark facade with large glass windows reflecting the sky. To the left, there is a large mural on the wall. In the foreground, a blue semi-transparent banner contains the text "Rekruttering og oplevelser".

Rekruttering og oplevelser

Rekruttering og oplevelser

**Kvalificeret
arbejdskraft og
styrket bosætning**

**Samarbejde
med uddannelser
og erhverv**

**Oplevelser
og events**

Lokalt er der vækst i antallet af arbejdspladser og vi oplever et erhvervsliv i fremdrift. Samtidig er virksomhedernes konkurrenceevne og kommunens udviklingsmuligheder i høj grad afhængig af virksomhedernes adgang til kompetent og kvalificeret arbejdskraft nu og i fremtiden.

Derfor er vi optaget af at sikre kvalificeret arbejdskraft, og vi arbejder for, at der fortsat er en stor og veluddannet arbejdsstyrke, at unge får en

uddannelse, og at alle borgere så vidt muligt bliver en del af arbejdsmarkedet.

Området er beriget af stærke byer og levende landdistrikter. Vores placering i det dansk-tyske grænseland, vores historie og natur har stort potentiale, og giver rig mulighed for, at borgere og besøgende får øjnene op for de mange muligheder og oplevelser der findes lokalt.

Kvalificeret arbejdskraft og styrket bosætning

Områdefornyelser og byudviklingsprojekter i millionklassen i vores byer og områder gør, at byerne hele tiden udvikler sig.

Udviklingen giver byerne større sammenhæng og helhed, åbne og indbydende områder, trygge forhold samt moderne faciliteter. Drivkraften i udviklingen er de lokale ildsjæle - og både foreninger, lokalråd og handelsstandsforeninger er med til at skabe liv, aktivitet og oplevelser for alle.

Aabenraa Kommune arbejder strategisk og målrettet med at tiltrække nye borgere og sikre, at det er attraktivt at blive boende i kommunen. Det gør vi sammen med virksomheder, investorer og borgere ved at styrke rammerne for Det Gode Liv med attraktive boligmuligheder, gode skoler og institutioner, et stort udvalg af arbejdspladser og mulighed for et rigt fritidsliv, hvor både natur og kultur spiller en central rolle.

Virksomheder bosat i området har adgang til et internationalt arbejdsmarked. Mange tiltrækker

dygtige medarbejdere, og vi ser flere og flere familier fra Tyskland og andre EU-lande flytte hertil. Som attraktiv tilflytterkommune arbejder vi derfor strategisk og målrettet med at tiltrække, modtage og fastholde borgere - såvel danske som udenlandske.

I Aabenraa Kommune har vi i en årrække uddelt CSR-mærket til virksomheder, som arbejder målrettet med social ansvarlighed. Sundhed er også en vigtig indsats når det handler om at rekruttere og fastholde medarbejdere, og udover at forbygge sygdomme, ulykker og stress er brede sundhedsindsatser med til at øge trivsel og arbejdsglæde. For at øge opmærksomheden omkring sundhed er Sundhedsfremmemærket en ny mulighed som lokale virksomheder kan benytte i deres arbejde for mere sundhed på arbejdspladsen.

Indsatser

- Vi udarbejder en konkret handlingsplan for bosætningsindsatsen i 2023-2024. Det sker i samarbejde med erhvervslivet, foreninger og lokalsamfund. Indsatsen overfor tyske tilflyttere styrkes.
- Vi styrker den internationale borgerservice, der servicerer arbejdstagere på dansk, tysk og engelsk. Ligesom konceptet 'pop-up'-borgerservice kan etableres efter behov.
- Vi øger rekrutteringsmulighederne ved at styrke det allerede stærke samarbejde i grænseregionen og udvide kendskabet til vores erhvervsliv og jobmuligheder - både nationalt og internationalt.
- Vi støtter op om virksomhedernes sociale ansvar via CSR-mærket og arbejder aktivt for at udvide og opkvalificere arbejdsstyrken i Aabenraa Kommune.
- Sundhedsfremme-mærkeordning målrettet lokale virksomheder igangsættes. Målet er at anerkende, motivere og fremme virksomhedernes indsats for sundhed på arbejdspladsen.

Samarbejde med uddannelser og erhverv

Samarbejdet mellem skoler, uddannelser og erhvervsliv er en forudsætning for, at der løbende kan rekrutteres og videreuddannes medarbejdere til det lokale arbejdsmarked. Dette samarbejde strækker sig fra folkeskolerne og helt op til de videregående uddannelser.

For at styrke den langsigtede rekruttering af kvalificeret arbejdskraft til det lokale arbejdsmarked tilbyder Aabenraa Kommune åben skole-samarbejder med virksomheder. Disse samarbejder giver eleverne mulighed for tidligt at blive introduceret til det lokale erhvervsliv, og vi tror på, at det er én af årsagerne til, at flere unge i Aabenraa søger erhvervsskolerne end på landsplan.

Aabenraa Kommune har partnerskaber med en række uddannelsesinstitutioner. Vi samarbejder blandt andet med ungdomsuddannelserne, erhvervsuddannelserne

og de videregående uddannelser, ligesom vi er aktive i Campus Kontaktudvalget og uddannelsesrådet. Samarbejdet om den ambitiøse, grønne udvikling kan også udvides til universitetsmiljøerne uden for kommunens grænser.

Aabenraa Kommune har i en årrække investeret i et styrket studiemiljø for elever og studerende, der er en del af Campus Aabenraa. Dette arbejde fortsætter og udbygges for at fastholde og tiltrække studieretninger og nye uddannelser.

Indsatser

- Aabenraa Kommune har et internationalt arbejdsmarked, og skoleelever i Aabenraa Kommune er en del af grænselandet. Derfor skal elevers kendskab til tysk sprog og kultur fremmes år for år - samtidig med at integreringen af udenlandske elever, der flytter til kommunen, vil få mulighed for at starte med undervisning i dansk på den lokale skole.
- Åben skole-samarbejder fortsættes og udbygges med flere erhvervssamarbejder. Det giver mulighed for at introducere lokale skoleelever til virksomhederne og mulighed for at indgå som case-materiale.
- Samarbejdet med erhvervslivet konkretiseres i partnerskaber og drøftelser i Campuskontaktudvalget og uddannelsesrådet.
- Aabenraa Kommune bidrager til, at uddannelsesinstitutionerne kan afvikle SKILLS i Sydjylland. En event, der sætter fokus på håndværksfagene og er med til at gøre det attraktivt at blive lærling eller gå i mesterlære.
- Fastholdelsen af eksisterende og tiltrækningen af nye uddannelser tager udgangspunkt i lokale styrkepositioner og udviklingspotentialer i erhvervslivet. Der er særligt fokus på at øge uddannelsesmulighederne inden for grøn logistik, transport og energi samt sundhedsområdet.

Oplevelser og events

Arbejdslivet og hverdagslivet er to størrelser, der ikke kan adskilles. Fundamentet for en stabil rekruttering af kvalificeret arbejdskraft er, at et godt sted at bo også er et godt sted at arbejde – og et godt sted at *bo* er også et godt sted at *besøge*.

Det lokale kultur- og fritidsliv er centralt for øget bosætning, rekruttering og lokaludvikling. Men oplevelser og events kræver en særlig indsats, og et godt grundlag for succes er, at oplevelserne og de store events udvikles i et samarbejde mellem foreninger, lokalråd, virksomheder og kommunen. Sammen kan vi mere.

Detailhandel er et væsentligt erhverv i Aabenraa Kommune. Handelsbyerne er i dag fyldt med autentiske oplevelser for både borgere, besøgende og turister. En anden løftestang er vores natur, der tæller alt lige fra bystrand og fantastiske kyststrækninger til store skove og engområder. Der er mange muligheder for at opleve den lokale natur,

og særligt Gendarmstien og Hærvejen har turisternes opmærksomhed. Frøslevlejren og et fremtidigt museumsfyrtårn ved byhavnen i Aabenraa by vil sætte endnu mere fokus på vores kommune som en kulturdestination. Grænselandets historie er en del af vores DNA og giver mulighed for at udforske vores særlige dansk-tyske historie, både i Aabenraa og hen over grænsen.

Vi vil hinanden i Sønderjylland, og vi vil mere sammen med Nordtyskland. Vi vil fællesskaberne, hvilket de mange sportsbegivenheder, festlige initiativer og kulturelle events alle vidner om. Sammen med de sønderjyske og nordtyske kommuner vil vi arbejde målrettet på at trække flere turister til.

Indsatser

- Vi arbejder for at tiltrække større events, som skaber oplevelser og folkefest for både borgere og besøgende.
- Vi målretter en pulje til oplevelser i vores handelsbyer, som skal sikre et højt niveau i de lokale arrangementer og aktiviteter. Der udpeges en kontaktperson i kommunen, som kan bistå i arbejdet med at søge tilladelser o.l.
- Vi tilbyder partnerskab med foreninger, der står for de større events, så vi opnår et koordineret, formelt samarbejde.
- Vi fortsætter vores bidrag til Destination Sønderjylland, der markedsfører vores oplevelser ud over kommune- og landegrænsen.
- Gendarmstien og Hærvejsstrækningen prioriteres som attraktive naturoplevelser, ligesom vi styrker naturtilgængeligheden i hele kommunen. Vi prioriterer også attraktive by- og landsbymiljøer med legepladser, aktive uderum, stiforbindelser og tryghed.

Fakta ▶▶

Tal og tendenser for det lokale erhvervsliv

Erhvervsstrategien markerer en ny retning i samarbejdet mellem de lokale virksomheder og Aabenraa Kommune. For at forstå, hvor vi er på vej hen, er det en forudsætning at vide, hvor vi kommer fra.

Det lokale erhvervsliv har de senere år skabt en positiv udvikling både i antallet af jobs og virksomheder, og det er positivt, at nytilkomne virksomheder både tæller iværksættere og virksomheder, som flytter hertil. Samlet set har virksomhederne fastholdt en konstant og positiv erhvervsudvikling, og beskæftigelsen på tværs af alle brancher har udviklet sig i en mere positiv retning end på regionalt og nationalt niveau.

I Aabenraa Kommune er der mere end 3200 virksomheder, og tilsammen genererer de mere end 30.000 lønmodtagerjobs. Heraf hører to tredjedele under den private sektor, og én tredjedel hører under den offentlige sektor. Erhvervslivet er karakteriseret ved, at de små og mellemstore virksomheder

udgør rygraden i det lokale erhvervsliv. Lokalt er der særligt mange mindre virksomheder med under 10 medarbejdere. Som grænekommune til Tyskland og med korte afstande til større danske byer har virksomhederne et godt rekrutteringsgrundlag, og der er mange, som pendler hertil fra de omkringliggende danske og tyske kommuner.

Flere indbyggere i den erhvervsaktive alder giver virksomhederne et større rekrutteringsgrundlag. Statistik over tilflyttere viser særligt en stigning i antallet af tyske tilflyttere i den erhvervsaktive alder. Igennem deres ansættelser i de lokale virksomheder er de blandt andet med til at styrke virksomhedernes eksportmuligheder.

Nøgletal for den lokale erhvervsudvikling

Antal borgere (december 2022)

59.015

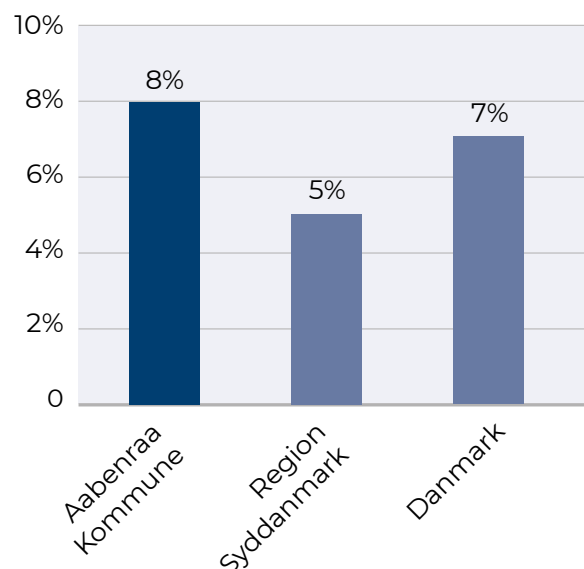
Antal lønmodtagerjobs (2021)

30.852

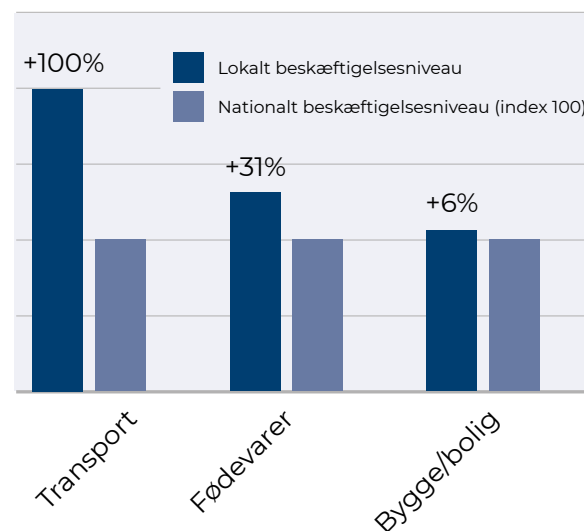
Antal virksomheder (2021)

3.246

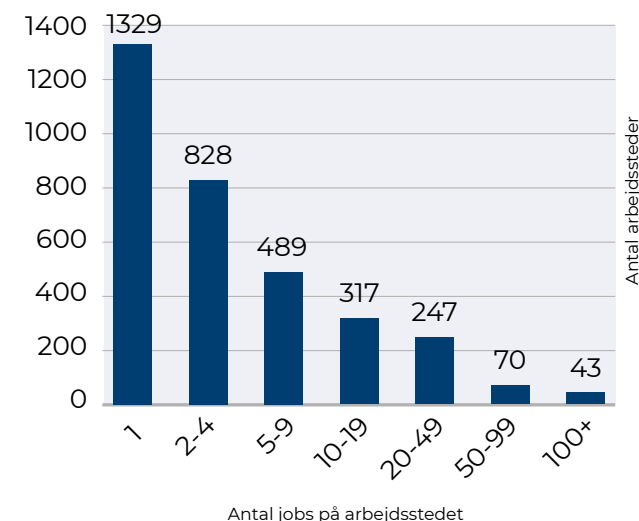
Vækst i antallet af jobs (2016 til 2021)

Lokal beskæftigelsesniveau kontra det nationale beskæftigelsesniveau (2021)

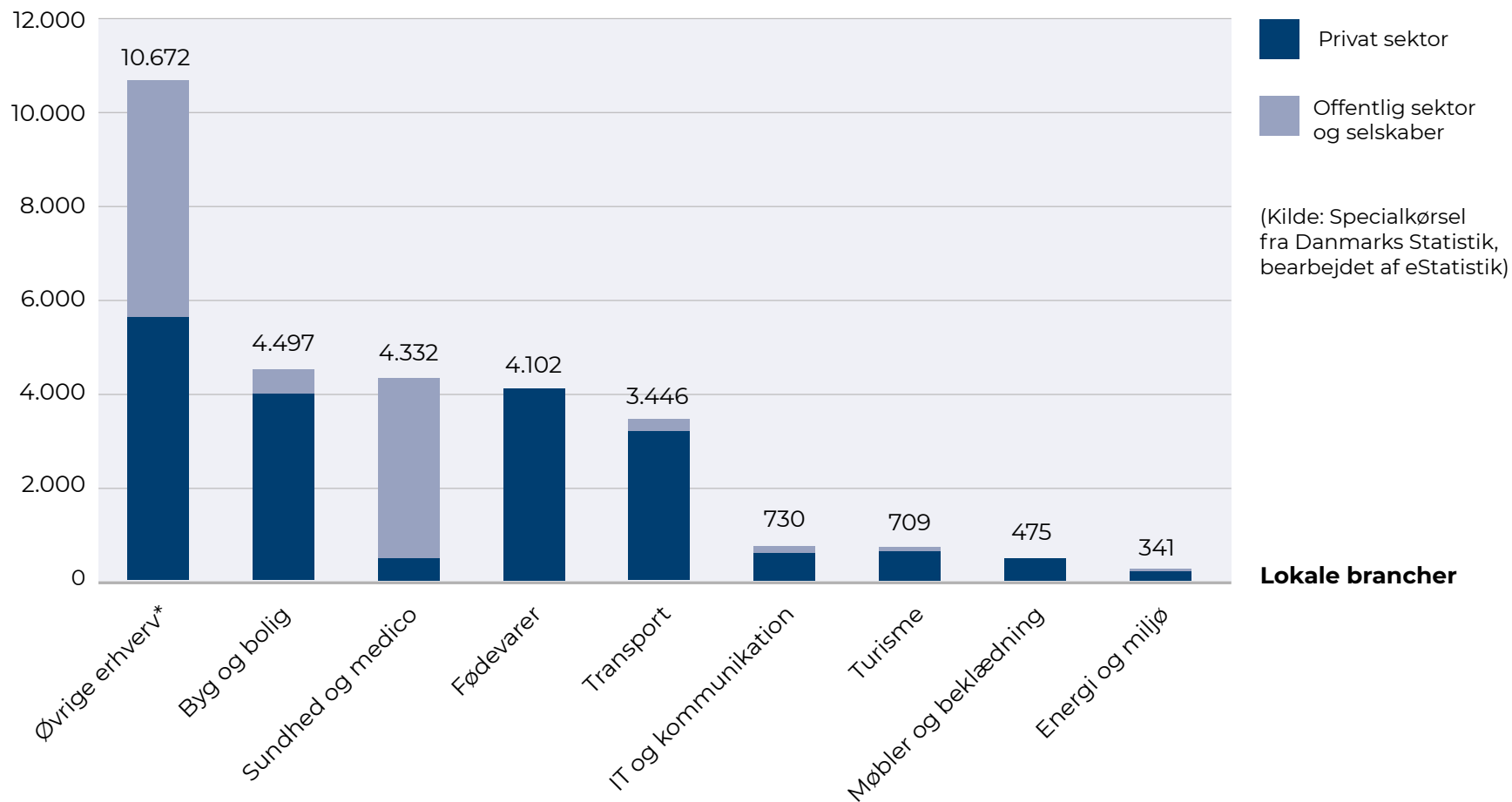

Virksomhedernes størrelse opgjort som arbejdssteder (2021)

Private og offentlige lønmodtagere i Aabenraa Kommune fordelt på brancher (2020)

Antal beskæftigede

*Øvrige erhverv omfatter resterende brancher, som i den private sektor blandt andet omfatter banker, forsikringsudbydere, m.v. Øvrige erhverv i den offentlige sektor indeholder blandt andet lærere, undervisere på skoler og erhvervsuddannelser, pædagoger, administration, m.v.

Sundhedssektoren udgør en stor og vigtig del af de offentlige arbejdspladser i kommunen. Akutsygehuset i Aabenraa er siden 2013 udbygget og tiltrækker mange forskellige specialister og kompetencer. Det offentlige akutsygehus giver gode muligheder for beskæftigelse og bosætning i kommunen. Endvidere er der etableret en række samarbejder inden for sundhed og velfærd med tilknytning til sygehuset. Der er bl.a. etableret uddannelses- og erhvervsmæssige samarbejder, og lokalt forankrede uddannelser i sundhedssektoren er med til at sikre den lokale jobskabelse.

For det private arbejdsmarked er brancherne bygge og anlæg, fødevareproduktion og transport de største. Brancherne har vokset sig store henover en lang årrække, og lokalt er beskæftigelsen højere end på landsplan. Virksomhederne peger på den geografiske placering og et godt erhvervsklima som grundlag for deres vækst og udvikling.

Erhvervsområde Padborg Vest

Erhvervsområdet er beliggende ved motorvejsafkørsel 75, Bov og med tilknytning til Padborg Erhvervsområde. Her er plads til 3. parts logistik, warehousing, docking og distribution.

Erhvervsområde Rødekro Brunde

Erhvervsområdet er beliggende på den vestlige side af motorvejen ved afkørsel 70 og ved Rødekro by. Ny lokalplan på vej, der skal gøre det muligt for arealkrævende varegrupper at etablere sig.

Erhvervsområde Egelund

Erhvervsområdet er beliggende midt imellem Aabenraa og Rødekro på den østlige side af motorvejen ved afkørsel 70. Her findes arealer til virksomheder i forskellige miljøklasser.

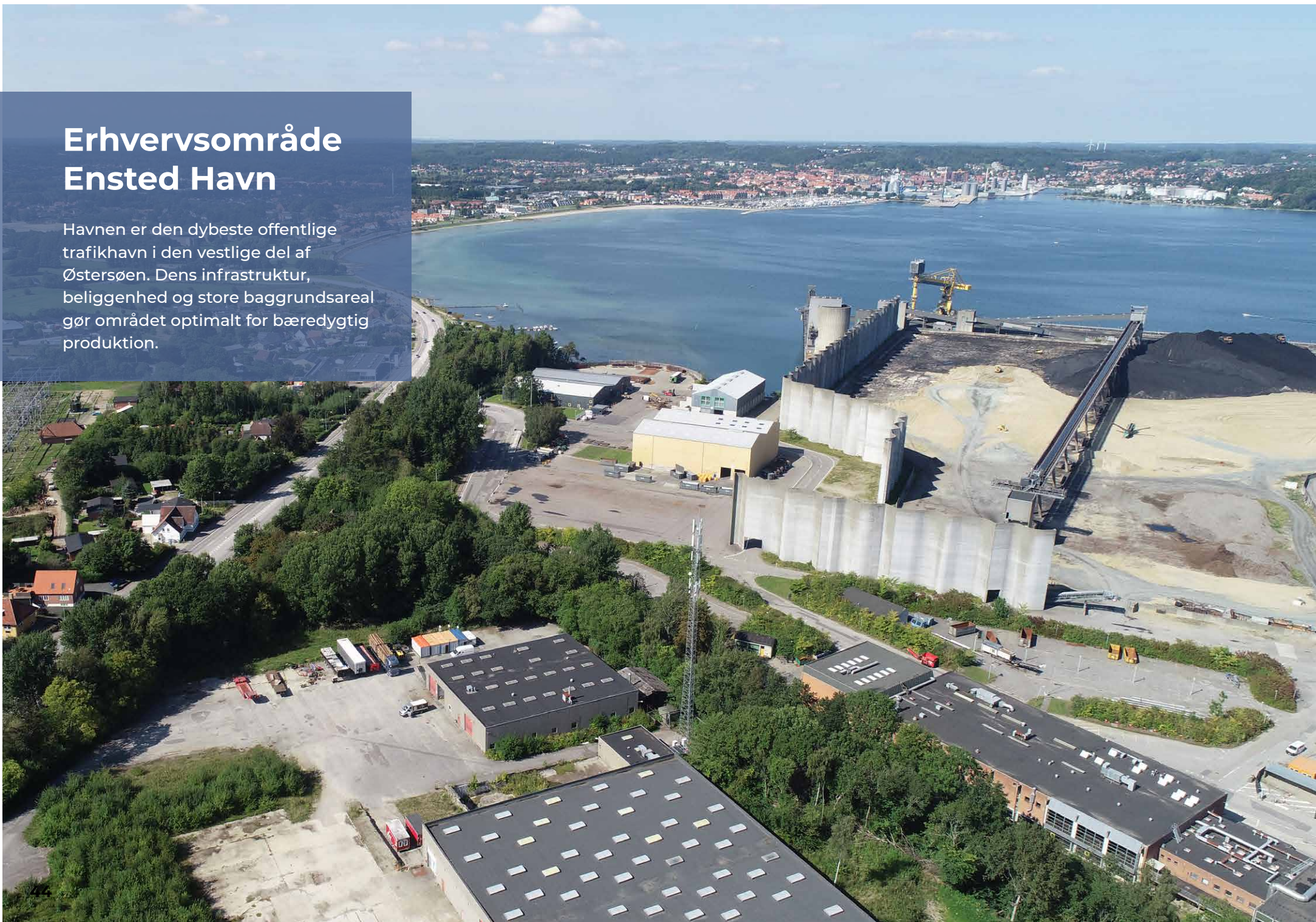
Erhvervsområde Kliplev

Erhvervsområdet er beliggende ved motorvejsafkørsel 73 og motorvejsknudepunkt til Sønderborgmotorvejen. Her findes arealer til virksomheder i forskellige miljøklasser.

Erhvervsområde Ensted Havn

Havnen er den dybeste offentlige trafikhavn i den vestlige del af Østersøen. Dens infrastruktur, beliggenhed og store baggrundsareal gør området optimalt for bæredygtig produktion.

Erhvervsområde Lundsbjerg

Erhvervsområdet er beliggende syd for Aabenraa tæt på motorvejsafkørsel 72 og Aabenraa Havn. Her findes arealer til virksomheder i forskellige miljøklasser.

Hvis du vil vide mere

Dyk ned i Aabenraa Kommunes strategier. Sammen med erhvervsstrategien viser de veje til handling:

►► **Det Code Liv - Udviklingsstrategi 2035**

aabenraa.dk/detgodeliv

►► **Strategi for bæredygtig udvikling**

aabenraa.dk/baeredygtigudvikling

►► **Datacenterstrategi**

aabenraa.dk/datacenterstrategi

►► **Bosætningsstrategi 2022-2025**

aabenraa.dk/bosaetningsstrategi

►► **Biodiversitetsstrategi**

aabenraa.dk/biodiversitetsstrategi

►► **Klimaplan**

aabenraa.dk/klimaplan

►► **Helhedsplan Padborg**

aabenraa.dk/helhedsplan

Kolofon

Udgiver:

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Redaktion, design og layout:

Afdelingen Erhverv & Bæredygtighed
ptmsektariat@aabenraa.dk

Design:

Mai Halberg, Tegnerum

Fotos:

Lasse Hyldager (side 1, 4, 29, 39)
Stefan Kragh (side 15, 19, 23, 34)
Luftfoto Danmark (side 25, 40, 41, 42, 43, 45)
Frøslev Træ (side 10)
Business Aabenraa (side 13, 16)
RØNSLEV rådgivende ingeniører (side 20)
Poul F. Skøtt (side 26)
Betina Skjønnemand (side 31)
Peter Leth-Larsen (side 33)
Claus Bøge Jensen (side 44)
Astrid Maria Rasmussen (side 47)

Publikationen findes også digitalt på:

aabenraa.dk/lokalterhverv

